

UNIVERSITY *of* VAASA

Kristiina Abdallah

Kääntäjän ääni

Kahdeksan kääntäjää pohtivat toimijuutta, laatua ja etiikkaa tuotantoverkostoissa

Kansainvälinen kääntäjienväpäivä

Helsinki 28.9.2012

Luennon punainen lanka

- Käsitteiden määrittely
 - tuotantoverkosto ja sen toimijat
 - toimijuus
 - toiminnan eettisyys ja laatu, kestävä kehitys
- Tuotantoverkostojen ongelmia
- Kehitysehdotuksia

Kahdeksan kääntäjän positiot ja roolit (muutoksia ja siirtymisiä)

Haastattelurupeaman alussa

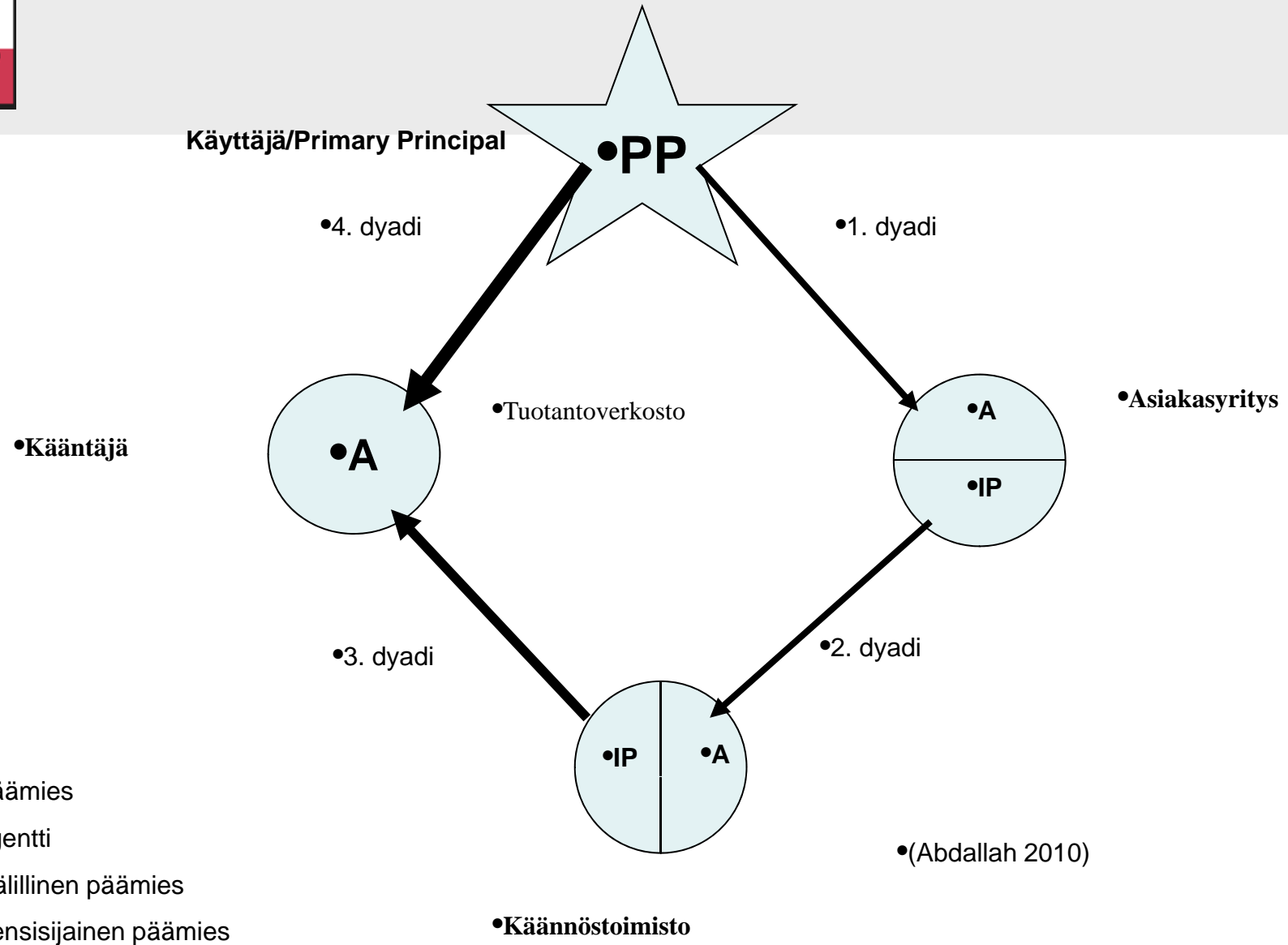
- 1 freelance-kääntäjä
- 3 alihankkijaa (oma toiminimi)
- 4 in-house kääntäjää
käännöstoimistossa

Haastattelurupeaman lopussa

- 2 alihankkijakääntäjää (oma toiminimi)
- 1 osuuskunnassa toimiva kääntäjä/tekninen kirjoittaja
- 1 opettaja (opetusala)
- 1 hallintohenkilö (opetusala)
- 3 päällikköä (softateollisuus, dokumentaatioala, viestintäala)

Käsitteiden määrittely 2/3

Käsitteiden määrittely 3/3

- **Toimijuus:** käännöksen tuottajan eli kääntäjän **kyky toimia käyttäjän** eli ensisijaisen päämiehen **edustajana** verkostossa
- **Laatu:** Laatua arvioitava **kolmen** ulottuvuuden kautta: tuotteen laatu, prosessien laatu ja **yhteiskunnallinen eli kollektiivinen** laatu (ks. myös ISO 26000: korostaa yrityksen sosiaalista vastuullisuutta ja eettisyyttä suhteessa sidosryhmiinsä)
- **Etiikka:** ei ulotu vain asiakasyritykseen asti, vaan **laajemmalle yhteiskuntaan: käyttäjät!**
- **Kestävä kehitys:** sisältää myös **inhimillisestä pääomasta** (osaaminen, ymmärrys, tiedot ja taidot) sekä **sosiaalisesta pääomasta** (ihmisten välinen luottamus ja yhteistyö) huolehtimisen

Tuotantoverkoston ongelmia

- Epäselvä **laadun** määrittely vaikeuttaa yhteistoimintaa
- Verkoston **logiikka ja itseohjautuvuus** saavat aikaan toimintaa, jota kukaan ei suunnitellut
 - Epäsymmetrisen informaation, opportunistin, laskevan laadun ja moraalikadon ongelma
- **Rankassa kilpailutilanteessa** kääntäminen ei "lyö leiville", kääntämisestä tulee **läpikulkuammatti** tai opiskelijoiden harjoittelujakso kohti paremmin palkattuja töitä
- Toimijoiden välisen **luottamuksen puute**
 - vaikeuttaa yhteistoimintaa, jolloin transaktiokustannukset nousevat (huom! luottamus vähentää transaktiokustannuksia)
- Kääntäjät kokevat, että verkoston muut toimijat eivät **tue** heitä työssään (työskentelyolosuhteet riittämättömät)
- Kääntäjät kokevat, että heidän **toimijuuttaan ja asiantuntijuuttaan** rajoitetaan (kapea työnkuva)
- Kaikista ei yksinkertaisesti ole **yrittäjiksi** -> siirryttävä muille aloille, koska kk-palkkaiset työt harvinaisia

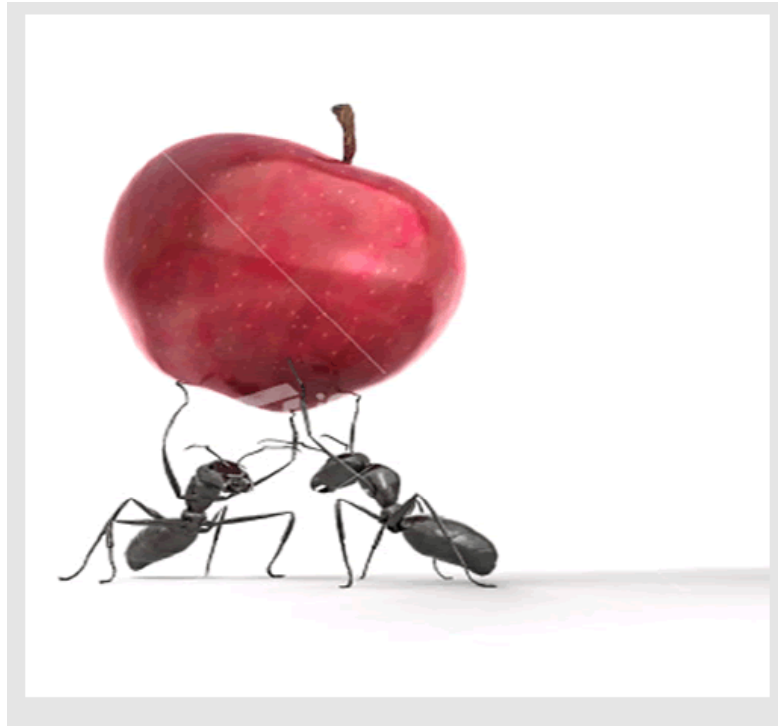
Ongelmien ratkaisuehdotuksia

- Panostetaan **kestävään kehitykseen** (sosiaalinen ja inhimillinen pääoma)
- Rakennetaan **luottamusta** toimijoiden välille **yhteisten inskriptioiden** (laatuluokat) avulla
- Panostetaan verkoston **toiminnan eettisyyteen** eliminoimalla mahdollisuus moraalikatoon
- Varmistetaan kääntäjien **toimintaedellytykset -> yrittäjinä heilläkin oikeus katetuottoon**
- Otetaan prosessien suunnittelussa **kääntäjien tarpeet** huomioon
- Kerrotaan kääntäjillekin tuotantoprosessista
- Lisätään kaikkien toimijoiden osalta tuotantoverkoston logiikan tuntemusta, jotta sudenkuopat vältettäisiin (ks. ed. kalvo)
- Siirrytään syyttelystä ja kyräilystä todelliseen **yhteistoimintaan -> yhteiset intressit**
- Jaetaan verkostossa yhteisesti tuotettu **lisäarvo oikeudenmukaisesti**

Kiitos!

Kysymyksiä? kristiina.abdallah@uwasa.fi

Kuva: osoitteesta TrainerGuide published by Education and Culture – Lifelong Learning Programme, Leonardo da Vinci, European Union. URL: <http://eu.trainerguide.eu/2-the-workplace/g-trade-specific-issues.aspx>

Lähteet

Abdallah, Kristiina 2012: *Translators in Production Networks. Reflections on Agency, Quality and Ethics*. Dissertations in Education, Humanities, and Theology, 21. University of Eastern Finland, Joensuu. Dissertation summary available at URL:

http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-0609-0/urn_isbn_978-952-61-0609-0.pdf

Åhlberg, M. 1998. Education for sustainability, good environment and good life. In Åhlberg, M. & Leal Filho, W. (eds.) 1998. Environmental education for sustainability: good environment, good life. Frankfurt am Main: Peter Lang, 25 - 43.